

Mediji i informiranje

Sud Europske unije
PRIOPĆENJE ZA MEDIJE br. 162/14
U Luxembourg, 2. prosinca 2014.

Presuda u spojenim predmetima C-148/13 do C-150/13
A, B, C/Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie

Sud pojašnjava načine na koje nacionalna tijela mogu procijeniti vjerodostojnost homoseksualne orijentacije tražitelja azila

Direktive 2004/83 i 2005/85 utvrđuju minimalne zahtjeve koje moraju ispuniti državljani trećih zemalja kako bi mogli zahtijevati status izbjeglice kao i postupke ispitivanja zahtjeva za azil te prava tražitelja azila¹.

Osobe A, B i C, koji su državljani trećih zemalja, odvojeno su podnijele zahtjeve za azil u Nizozemskoj, pozivajući se na strah od proganjanja u svojim državama podrijetla zbog svoje homoseksualne orijentacije. Međutim, nadležna tijela odbila su njihov zahtjev uz obrazloženje da njihova seksualna orijentacija nije bila dokazana.

Spomenuta tri tražitelja azila podnijela su žalbu protiv tih odluka. Raad van State (Državno vijeće, Nizozemska) propituje se o eventualnim granicama koje pravo Unije nameće u pogledu provjeravanja seksualne orijentacije tražitelja azila. Naime, on smatra da samo postavljanje pitanja tražitelju azila može u određenoj mjeri povrijediti prava zajamčena Poveljom Europske unije o temeljnim pravima.

Sud u svojoj današnjoj presudi najprije ističe da su izjave tražitelja azila o svojoj seksualnoj orijentaciji samo polazna točka u postupku ispitivanja zahtjeva i da za njih može biti potrebna potvrda.

Međutim, načini na koje nadležna tijela ocjenjuju izjave i dokaze podnesene u prilog osnovanosti zahtjeva za azil moraju biti u skladu s pravom Unije, a osobito temeljnim pravima zajamčenima Poveljom, poput prava na poštovanje ljudskog dostojanstva i prava na poštovanje privatnog i obiteljskog života.

Osim toga, ta procjena mora biti pojedinačna i uzimati u obzir položaj i osobne okolnosti tražitelja azila (uključujući čimbenike kao što su njegovo podrijetlo, spol i dob) kako bi se utvrdilo mogu li se postupci kojima je bio izložen ili bi mogao biti izložen smatrati proganjanjem ili ozbiljnom nepravdom.

Sud u tom kontekstu iznosi sljedeće smjernice o načinima ocjene koje primjenjuju nacionalna tijela.

Kao prvo, procjena zahtjeva za azil samo na temelju stereotipa povezanih s homoseksualnim osobama tim tijelima ne omogućava da uzmu u obzir položaj i osobne okolnosti tražitelja azila o kojem je riječ. Nesposobnost tražitelja azila da odgovori na takva pitanja stoga sama po sebi nije dovoljan razlog za utvrđenje njegove nevjerodostojnosti.

¹ Direktiva Vijeća 2004/83/EZ od 29. travnja 2004. o minimalnim standardima za kvalifikaciju i status državljanina treće zemlje ili osoba bez državljanstva kao izbjeglica ili osoba kojima je na drugi način potrebna međunarodna zaštita te o sadržaju odobrene zaštite (SL L 304, str. 12.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 12., str. 64.) i Direktiva Vijeća 2005/85/EZ od 1. prosinca 2005. o minimalnim normama koje se odnose na postupke priznavanja i ukidanja statusa izbjeglica u državama članicama (SL L 326, str. 13., ispravak u SL 2006., L 236, str. 36.)

Kao drugo, iako su nacionalna tijela ovlaštena po potrebi provesti saslušanja radi ocjene činjenica i okolnosti povezanih sa seksualnom orijentacijom koju je naveo tražitelj azila, pitanja o pojedinostima njegovih seksualnih aktivnosti protivna su temeljnim pravima zajamčenima Poveljom, a osobito pravu na poštovanje privatnog i obiteljskog života.

Kao treće, što se tiče mogućnosti da nacionalna tijela prihvate, kao što su to predložili neki tražitelji azila, upuštanje u homoseksualne odnose, podvrgavanje eventualnim „testovima“ radi utvrđivanja njihove homoseksualne orijentacije ili pak podnošenje dokaza kao što su videozapisi njihovih intimnih odnosa, Sud ističe da osim što takvi dokazi nemaju nužno dokaznu vrijednost, oni također povređuju ljudsko dostojanstvo, čije je poštovanje zajamčeno Poveljom. Osim toga, dopuštanje ili prihvaćanje takve vrste dokaza imalo bi poticajni učinak na druge tražitelje azila i u stvarnosti bi dovelo do toga da bi im se nametnulo podnošenje takvih dokaza.

Kao četvrto, s obzirom na osjetljivost pitanja koja se odnose na osobnu sferu pojedinca, a osobito na njegovu seksualnost, ne može se, samo zato što ta osoba, zbog oklijevanja da otkrije intimne aspekte svojeg života, nije odmah navela svoju homoseksualnu orijentaciju, zaključiti da ona nije vjerodostojna.

NAPOMENA: Prethodni postupak omogućuje sudovima država članica da, u okviru postupka koji se pred njima vodi, upute Sudu pitanja o tumačenju prava Unije ili o valjanosti nekog akta unije. Sud ne rješava spor pred nacionalnim sudom. Na nacionalnom je sudu da predmet riješi u skladu s odlukom Suda. Ta odluka jednako veže i druge nacionalne sudove pred kojima bi se moglo postaviti slično pitanje.

Neslužbeni dokument za medije koji ne obvezuje Sud.

[Cjelovit tekst](#) presude objavljuje se na stranici CURIA na dan objave.

Osoba za kontakt: Iliana Paliova ☎ (+352) 4303 3708

Snimke objave presude nalaze se na "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106